

Psikoloji

Bir Keşif Gezintisi

3. Basımdan Çeviri

Psychology

An Exploration

3rd Edition

Saundra K. Ciccarelli

J. Noland White

Çeviri Editörü

Prof. Dr. Deniz Nafia Şahin

PEARSON

PSİKOLOJİ - Bir Keşif Gezinti

Çeviri Editörü: Prof. Dr. Deniz Nafia Şahin

PSYCHOLOGY - An Exploration

Saundra K. Ciccarelli - J. Noland White

Yayın No.: 1587

Psikoloji / PDR No.: 064

ISBN: 978-605-320-494-7

E-ISBN: 978-625-406-225-4

Basım Sayısı: 3. Basımdan Çeviri, Ekim 2022

©Copyright 2022, NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK
TİC. LTD. ŞTİ. SERTİFİKA NO.: 40340

Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık
Tic. Ltd. Şti.ne aittir. Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün
veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı,
çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Nobel Akademik Yayıncılık, 2011 yılından beri “tanınmış uluslararası
yayınevi” statüsündedir.

Authorized translation from the English language edition, entitled
PSYCHOLOGY: AN EXPLORATION, 3rd Edition by SAUNDRA CICCARELLI;
J. NOLAND WHITE, published by Pearson Education, Inc, publishing as
Pearson, Copyright © 2015 by Pearson Education Inc.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted
in any form or by any means, electronic or mechanical, including
photocopying, recording or by any information storage retrieval system,
without permission from Pearson Education, Inc.

TURKISH language edition published by NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK,
Copyright © 2022.

Genel Yayın Yönetmeni: Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-
Genel Yayın Koordinatörü: Gülfem Dursun -gulfem@nobelyayin.com-

Sayfa Tasarım: Hamide Yalçın Karakaya -hamide@nobelyayin.com-
Redaksiyon: Naim Dilek -naim@nobelyayin.com-

Gönül Ekici -gonul@nobelyayin.com-

Kapak Tasarım: Sezai Özden -sezai@nobelyayin.com-
Görsel Tasarım Uzmanı: Mehtap Yürümez -mehtap@nobelyayin.com-
Baskı Sorumlusu: Yavuz Şahin -yavuz@nobelyayin.com-

Kütüphane Bilgi Kartı

Psychology - An Exploration

Psikoloji - Bir Keşif Gezintisi

3. Basımdan Çeviri, XXXVIII + 594 s., 225x275 mm.

Kaynakça ve izin var.

ISBN: 978-605-320-494-7

E-ISBN: 978-625-406-225-4

1. Psikoloji
2. Psikolojide Temel Konular
3. Psikoloji Uygulamaları

Genel Dağıtım

ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.

Adres: Bahçekapı Mh. 2465 Sk. Oto Sanayi Sitesi No:7

Bodrum Kat, Şaşmaz/ANKARA

Telefon: +90 312 278 50 77

Faks: 0 312 278 21 65

Sipariş: siparis@nobelyayin.com

E-Satış: www.nobelkitap.com - esatis@nobelkitap.com

www.atlaskitap.com - info@atlaskitap.com

Dağıtım ve Satış Noktaları: Alfa Basım Dağıtım, Arasta, Arkadaş
Kitabevi, D&R Mağazaları, Dost Dağıtım,
Kika, Kitapsan, Nezh Kitabevleri, Odak,
Pandora, Prefix, Remzi Kitabevleri

Baskı ve Cilt

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Tic. Anonim Şirketi

Sertifika No.: 46519

Beytepe Köy Yolu No.: 3 06800 Bilkent-Çankaya/ANKARA

Çeviri Kurulu

Psikoloji İş Başında Üniversite Yaşamını Sürdürmenin ve Notlarınızı Yükseltmenin Sırları

Prof. Dr. Deniz Nafia Şahin

Hacettepe Üniversitesi, Psikoloji Bölümü / Emekli Öğretim Üyesi

1 Psikoloji Bilimi

Prof. Dr. Melike Sayıl

TED Üniversitesi, Psikoloji Bölümü / Bölüm Başkanı

2 Biyolojik Bakış Açısı

Dr. Öğr. Üyesi Zeynel Baran

Hacettepe Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

3 Duyum ve Algı

Doç. Dr. Aycan Kapucu Eryar

Ege Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

4 Bilinç

Prof. Dr. Deniz Nafia Şahin

Hacettepe Üniversitesi, Psikoloji Bölümü / Emekli Öğretim Üyesi

5 Öğrenme

Dr. Öğr. Üyesi Arzu Özkan Ceylan

Hacettepe Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

6 Bellek

Prof. Dr. Nurhan Er

Ankara Üniversitesi, DTCTF, Psikoloji Bölümü / Bölüm Başkanı

7 Bilgi: Düşünme, Zekâ ve Dil

Prof. Dr. Nurhan Er

Ankara Üniversitesi, DTCTF, Psikoloji Bölümü / Bölüm Başkanı

8 Yaşam Boyu Gelişim

Prof. Dr. Zehra Uçanok

Hacettepe Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

9 Güdülenme, Stres ve Duygular

Prof. Dr. Deniz Nafia Şahin

Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü / Emekli Öğretim Üyesi

10 Sosyal Psikoloji

Prof. Dr. Orhan Aydın

Ufuk Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

11 Kişilik Kuramları

Arş. Gör. Dr. Ebru Akün
Ankara Üniversitesi, DTCF, Psikoloji Bölümü

12 Psikolojik Bozukluklar

Dr. Öğr. Üyesi Zehra Çakır
Hacettepe Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

13 Psikolojik Terapiler

Doç. Dr. Binnaz Banu Yılmaz

Ek A Psikolojide İstatistik

Öğr. Gör. Dr. Recai Coştur
Hacettepe Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

Ek B Uygulamalı Psikoloji ve Psikolojide Kariyer Alanları

Dr. Öğr. Üyesi Savaş Ceylan
Hacettepe Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

İçerik

Psikoloji İş Başında Üniversite Yaşamını Sürdürmenin ve Notlarınızı Yükseltmenin Sırları	PIA-2
1 Psikoloji Bilimi	2
2 Biyolojik Bakış Açısı	42
3 Duyum ve Algı	88
4 Bilinç	130
5 Öğrenme	164
6 Bellek	208
7 Biliş: Düşünme, Zekâ ve Dil	242
8 Yaşam Boyu Gelişim	280
9 Güdülenme, Stres ve Duygular	324
10 Sosyal Psikoloji	364
11 Kişilik Kuramları	406
12 Psikolojik Bozukluklar	448
13 Psikolojik Terapiler	488
Ek A Psikolojide İstatistik	A-1
Ek B Uygulamalı Psikoloji ve Psikolojide Kariyer Alanları	B-1

İçindekiler

Ön Söz	x
Çeviri Editörünün Ön Sözü	xix
Yazarlar Hakkında	xxi

Psikoloji İş Başında Üniversite Yaşamını Sürdürmenin ve Notlarınızı Yükseltmenin Sırları

PİB-2

Çalışma Becerileri	PİB-4
Çalışma Yöntemleri: Zevkler ve Renkler Tartışılmaz	PİB-4
Çalışmak İçin Ne Zaman ve Neresi Size Uygundur?	PİB-5
Ders Kapsamına Hâkim Olmak	PİB-7
Ders Kitaplarını Okumak: Ders Kitapları Köfte Değildir	PİB-7
Derste Hocanın Anlattıklarından En İyi Şekilde Yararlanmak	PİB-9
Bilginizi Göstermek; Sınavlar ve Ödevler	PİB-11
Sınavlara Hazırlanma: Son Dakikaya Sıkıştırarak Yoğun Çalışma Bir Seçenek Değildir	PİB-11
Ödev Yazma: Planlama Mükemmel Hâle Getirir	PİB-14
Psikolojinin Günlük Yaşama Uygulanması: Belleğinizi Güçlendirmek İçin Stratejiler	PİB-16
Psikoloji İş Başında Özet	PİB-18
Kendinizi Sınavın	PİB-18

1 Psikoloji Bilimi

2

Psikoloji Nedir?	4
O Zamanki Psikoloji: Psikolojinin Tarihi	6
Başlangıç: Wundt, Titchener ve James	6
Üç Etkili Yaklaşım	9
Psikolojide Sorunlar: Psikolojinin Afrikalı Amerikalı Kökleri	9
Şimdiki Psikoloji: Bugün Neredeyiz?	13
Modern Bakış Açıları	13
Psikolojinin Uzmanlık Alanları ve Uzmanları	17
Bilimsel Araştırma	20
Bilimsel Yöntem	20
Betimleyici Yöntemler	22
Korelasyonlar: İlişkileri Bulma	25
Deney	28
DeneySEL Tehlikeler ve Etkilerin Kontrol Edilmesi	30
Psikoloji Araştırmalarında Etik	32
Psikolojinin Günlük Yaşama Uygulanması: Eleştirel Düşünce hakkında Eleştirel Düşünme	36
Bölüm Özeti	38
Kendinizi Sınavın	40

2 Biyolojik Bakış Açısı

42

Nöronlar ve Sinirler: Ağrı Oluşturma	44
Nöronun Yapısı: Sinir Sisteminin Yapı Taşı	44

Nöron İçerisinde Mesaj Üretimi: Nöral Tepi	46
Nöralaktarım	48
Sinir Sistemine Genel Bir Bakış	53
Merkezî Sinir Sistemi: “Merkezî İşleme Birimi”	53

Haberlerde Psikoloji: Gerçek ya da Kurgu: Beyin Üzerinde Odaklanın ama Kaynaklarınızı da Kontrol Edin!

55

Çevresel Sinir Sistemi: Kenardaki Sinirler	56
Uzak Bağlantılar: Endokrin Bezleri	60
Salgı Bezleri ve Hormonlar	60
Hormonlar ve Stres	62
Yaşayan Beynin İçerisine Bakış	67
Beynin Belirli Bölgelerini İncelemek İçin Yöntemler	67
Nörogörüntüleme Teknikleri	68
Aşağıdan Yukarıya: Beynin Yapıları	72
Arka Beyin	72
Korteksin Altındaki Yapılar: Limbik Sistem	73
Korteks (Beyin Kabuğu)	75
Korteksin Çağrışım Alanları	78
Beyin Yarımküreleri: Sağ Zihninizde misiniz?	79

Psikolojinin Günlük Yaşama Uygulanması: Dikkatimizi Dikkat Eksikliği/Hiperaktivite Bozuk

luğunun Nedenlerine Yönelme	82
Bölüm Özeti	84
Kendinizi Sınavın	86

3 Duyum ve Algı

88

Duyumun ABC’si	90
Duyum Nedir?	90
Alışma ve Duyusal Uyum	92
Görme Bilimi	93
Işık ve Göz	93
Renk Algısı	98
İşitme Duyusu: Beni Duyabiliyor musunuz?	102
Ses Dalgaları ve Kulak	102
Ses Perdesi Algısı	104
İşitme Bozuklukları	105
Kimyasal Duyular: Tadı Enfes ve Çok Güzel Kokuyor	107
Gustasyon: Dünyanın Tadına Nasıl Bakıyoruz?	107
Kokuların Duyusu: Koku Alma	109
Somestetik Duyular: Beden Ne Bilmekte?	111
Dokunma, Basınç, Isı ve Acı/Ağrı Algısı	111
Kinestetik ve Vestibüler Duyular	114
Algının ABC’si	115
Algılarımızı Nasıl Örgütleriz?	115
Derinlik Algısı	118
Algısal Yanılsamalar	120

Psikolojinin Günlük Yaşama Uygulanması: “Göz Boyama”nın	
Ötesinde: Psikoloji Bilimi ve Sinirbilim Açısından Sihir	125
Bölüm Özeti	126
Kendinizi Sınayın	128

4 Bilinç 130

Bilinç Nedir?	132
Bilincin Tanımı	132
Bilincin Değişik Durumları	132
Uyku	134
Uykunun Biyolojisi	134
Uyku Evreleri	136
Uyku Bozuklukları	139
Rüyalar	141
Diğer Değişik Durumlar: Hipnoz ve Meditasyon	146
Hipnoz Nasıl Çalışır?	146
Hipnoz Kuramları	146
Haberlerde Psikoloji: Meditasyonun Yararları	148
Psikoaktif İlaçlar	150
Bağımlılık	151
İlaç Kategorileri	152
Psikolojinin Günlük Yaşama Uygulanması: Gece Aniden	
Karşılaşılan Hayaletler, Uzunlular ve Diğer Şeyler Hakkında	
Eleştirel Düşünme	160
Bölüm Özeti	161
Kendinizi Sınayın	162

5 Öğrenme 164

Öğrenmenin Tanımı	166
Ağzınızı Sulandırır: Klasik Koşullama	167
Pavlov ve Salya Salgılayan Köpekler	167
Klasik Koşullamanın İnsan Davranışına Uygulanması	172
Bundan Benim Çıkarım Ne? Edimsel Koşullama	176
Thorndike ve Skinner’ın Katkıları	176
Pekiştirme Kavramı	177
Pekiştirme Tarifeleri: Kumarhanelerdeki Kollu Makineler	
Neden Bu Kadar Baştan Çıkarıcıdır?	179
Edimsel Koşullamada Cezanın Rolü	183
Psikolojide Sorunlar: Küçük Çocuklara Dayak Atma ile	
Çocuklardaki Saldırganlık Arasındaki Bağlantı	
Edimsel Koşullamanın Diğer Yönleri	188
Edimsel Koşullamanın Uygulamaları: Şekillendirme ve Davranış Değiştirme	189
Psikolojide Klasik Çalışmalar: Edimsel Koşullamada Biyolojik Sınırlılıklar	190
Bilişsel Öğrenme Kuramı	194
Tolman’ın Labirentte Koşan Ratları: Gizil Öğrenme	195
Köhler’in Zeki Şempanzesi: Kavrama Yoluyla Öğrenme	197
Seligman’ın Depresyondaki Köpekleri: Öğrenilmiş Çaresizlik	197
Gözleyerek Öğrenme	200
Bandura ve Bebek Bobo	200
Gözleyerek Öğrenmenin Dört Ögesi	201

Psikolojinin Günlük Yaşama Uygulanması: Kedinize gerçekten	
Tuvalet Eğitimi Verebilir misiniz?	202
Bölüm Özeti	205
Kendinizi Sınayın	206

6 Bellek 208

Bellek Nedir?	210
Belleğin Üç Süreci	210
Bellek Modelleri	210
Bilgi İşleme Modeli: Belleğin Üç Aşaması	212
Duyusal Bellek: İnsanlar Neden Çift Dikişli Kavrama Yapar?	212
Kısa Süreli Bellek	214
Uzun Süreli Bellek	217
Dışarı Çıkarmak: Uzun Süreli Bellekten Geri Çağırma	223
Geri Çağırma İpuçları	223
Hatırlama ve Tanıma	224
Psikolojide Klasik Çalışmalar: Elizabeth Loftus ve Görgü Tanıkları	226
Otomatik Kodlama: Flaş Bellek	227
Belleğimiz Ne Kadar Güvenilirdir?	228
Ne Hakkında Konuşuyorduk? Unutma	231
Ebbinghaus ve Unutma Eğrisi	232
Unutmamızın Nedenleri	233
Belleğin Sinirbilimi	235
Belleğin Biyolojik Temeli	235
Bellek Başarısız Olduğunda: Organik Bellek Kaybı	236
Psikolojinin Günlük Yaşama Uygulanması: Alzheimer Hastalığı	238
Bölüm Özeti	239
Kendinizi Sınayın	240

7 Biliş: Düşünme, Zekâ ve Dil 242

Biliş	244
İnsanlar Nasıl Düşünür: Zihinsel İmgelem ve Kavramlar	244
Problem Çözme ve Karar Verme Stratejileri	248
Problem Çözme ve Karar Vermeyle İlgili Sorunlar	250
Yaratıcılık	251
Zekâ	255
Zekâ Kuramları	255
Zekânın Ölçülmesi	257
Zekâdaki Bireysel Farklılıklar	262
Zekâyâ İlişkin Kalıtım ve Çevre Tartışması	266
Dil	270
Dil Analizi Seviyeleri	270
Dil ile Düşünce Arasındaki İlişki	272
Dilde Hayvan Çalışmaları	273
Psikolojinin Günlük Yaşama Uygulanması: Daha İyi Bir Bilişsel Sağlık İçin Zihinsel ve Fiziksel Egzersizler	
Birlikte Yapılmalı	275

Bölüm Özeti	277
Kendinizi Sınayın	278

8 Yaşam Boyu Gelişim 280

İnsan Gelişiminin İncelenmesi	282
Araştırma Desenleri	282
Kalıtıma Karşı Çevre	282
Gelişimin Temel Yapı Taşları	284
Doğum Öncesi Gelişim	287
Döllenme, Zigot ve Bölünme (İkizlenme)	287
Gelişimin Üç Evresi	288
Bebeklik ve Çocuklukta Gelişim	291
Fiziksel Gelişim	291
Bilişsel Gelişim	294

Psikolojide Sorunlar: Otizm Spektrum Bozukluğu	299
Psikososyal Gelişim	300

Psikolojide Klasik Çalışmalar: Harlow ve Dokunmanın Verdiği Rahatlık 302

Toplumsal Cinsiyet Gelişimi	306
Toplumsal Cinsiyet Roller	306
Toplumsal Cinsiyet Rol Gelişimi Kuramları	307
Ergenlik	309
Fiziksel Gelişim	309
Bilişsel ve Psikososyal Gelişim	310
Yetişkinlik ve Yaşlılık	313
Fiziksel ve Bilişsel Gelişim: Kullan ya da Kaybet	314
Psikososyal Gelişim	315
Fiziksel ve Psikolojik Yaşlanma Kuramları	317
Ölüm ve Ölmek	318

Psikolojinin Günlük Yaşama Uygulanması: Ölümle İlgili Kültürler Arası Görüşler	320
Bölüm Özeti	321
Kendinizi Sınayın	323

9 GÜDÜLENME, STRES VE DUYGULAR 324

Güdülenmeyi Anlama	326
Güdülenmeyi Anlamaya İlişkin Önceki Yaklaşımlar	326
Psikolojik Gereksinimlere Dayalı Yaklaşımlar	328
Genel Uyarılmışlık ve Özendirici Yaklaşımları	330
İnsancıl Yaklaşımlar	331
Güdülenme ve Stres	334
Ne, Yine mi Açsınız? İnsanlar Neden Yer?	338
Açlığın Fizyolojik ve Sosyal Bileşenleri	338
Obezite	339
Cinsel Güdülenme	341
Cinsel Davranış	341
Cinsel Yönelim	343

Psikolojide Sorunlar: Eşcinselliğin Evrimsel Amacı Nedir? 346

Duyguları Anlamak	347
Duygunun Üç Ögesi	347
Erken Dönem Duygu Kuramları	351

Modern Duygu Kuramları	353
Psikolojide Klasik Çalışmalar: Kızgın / Mutlu Adam	354
Psikolojinin Günlük Yaşama Uygulanması: Güdülenme Ne Zaman Yeterli Olmaz?	359
Bölüm Özeti	360
Kendinizi Sınayın	362

10 Sosyal Psikoloji 364

Sosyal Etki	366
Uyma	366
Kabul Etme	368
Haberlerde Psikoloji: Bir Kültürün Anatomisi	370
İtaat	371
Sosyal Biliş	374
Tutumlar	374
Bilişsel Çelişki: Tutum ile Davranışların Çelişmesi	377
Sosyal Kategorileme	378
Yükleme	380
Sosyal Etkileşim	383
Önyargılar ve Ayrımcılık	383
Önyargılar Nasıl Öğrenilir?	384

Psikolojide Klasik Çalışmalar: Kahverengi Gözler, Mavi Gözler	385
Önyargıların Üstesinden Gelme	386
Streste Sosyal Etkinlerin Rolü: İnsana İhtiyacı Olan İnsan	387
Sevgi ve Aşk: Kişilerarası Çekicilik	390

Haberlerde Psikoloji: Facebook'ta Karşılaşma-İnternet Ağlarının Sosyal Doğası	391
Aşk Bir Üçgendir: Robert Sternberg'in Üçgen Aşk Kuramı	392
Saldırganlık ve Olumlu Sosyal Davranışlar	395
Saldırganlık	395
Olumlu Sosyal Davranışlar	398

Psikolojinin Günlük Yaşama Uygulanması: Sosyal Beynin Röntgeni	402
Bölüm Özeti	403
Kendinizi Sınayın	404

11 Kişilik Kuramları 406

Kişilik Üzerine Görüşler	408
Kişiliğe Psikodinamik Bakış	410
İnsan ve Divan: Sigmund Freud ve Psikodinamik Bakış	410
Açısının Kökenleri	410
Yeni Freudcular ve Psikodinamik Bakış Açısı	414
Kişiliğe Davranışçı ve Sosyal Bilişsel Bakış	418
Öğrenme Kuramları	418
Kişiliğe Sosyal Bilişsel Bakış Üzerine Güncel Düşünceler	420
Üçüncü Güç: İnsancılık ve Kişilik	421
Carl Rogers ve İnsancıl Bakış Açısı	421

Kişiliğe İnsancıl Bakış Açısı Üzerine Güncel Düşünceler	423
Ayrımcı Özellik Kuramları: Siz Kimsiniz?	424
Allport ve Cattell: Ayrımcı Özellikleri Betimlemeye ve Listelemeye İlişkin İlk Girişimler	424
Modern Ayrımcı Özellik Kuramları	426
Kişilik: Genetik ve Kültür	428
Davranış Genetiği	428
Kişiliğin Kalıtsallığı Üzerine Güncel Bulgular	430
Psikolojide Klasik Çalışmalar: Geert Hofstede'e Göre Kültürel Kişiliğin Dört Boyutu	430
Kişiliğin Etkisi: Stresle ve Yaşam Zorluklarıyla Başa Çıkma	432
Streste Bilişsel Faktörler: Lazarus'un Bilişsel Değerlendirme Yaklaşımı	433
Streste Kişilik Faktörleri	433
Kişiliğin Değerlendirilmesi	437
Görüşmeler, Davranışsal Değerlendirmeler ve Kişilik Envanterleri	437
Projektif Testler	441
Psikolojinin Günlük Yaşama Uygulanması:	
Daha İyimser Olmak	443
Bölüm Özeti	445
Kendinizi Sınayın	447
12 Psikolojik Bozukluklar	448
Anormallik Nedir?	450
Anormalliğe İlişkin Değişen Görüşler	450
Anormalliği Açıklayan Modeller	453
Bozuklukların Tanılanması ve Sınıflandırılması	455
Kaygı, Travma ve Stres Bozuklukları: Ne, Ben mi Endişeliyim?	459
Kaygı Bozuklukları	459
Kaygı ile İlişkili Diğer Bozukluklar	461
Kaygı, Travma ve Stres Bozukluklarının Nedenleri	463
Disosiyatif Bozukluklar: Değişmiş Kimlikler	465
Disosiyatif Bozuklukların Türleri	465
Disosiyatif Bozuklukların Nedenleri	466
Duygudurum Bozuklukları: Duygulanımın Etkisi	468
Majör Depresif Bozukluk ve İki Uçlu Bozukluk	468
Duygudurum Bozukluklarının Nedenleri	470
Yeme Bozuklukları ve Cinsel İşlev Bozuklukları	471
Yeme Bozuklukları	471
Yeme Bozukluklarının Nedenleri	473
Cinsel İşlev Bozuklukları ve Sorunları	474
Şizofreni: Değişen Gerçeklik	476
Şizofreninin Belirtileri	476
Şizofreninin Nedenleri	478
Kişilik Bozuklukları: Ben İyiyim, Tuhaf Olan Benden	
Başka Herkestir	480
Kişilik Bozukluğu Kategorileri	481

Kişilik Bozukluklarının Nedenleri	481
Psikolojinin Günlük Yaşama Uygulanması: Sınavlardan Kaygıyı Söküp Çıkarmak	483
Bölüm Özeti	484
Kendinizi Sınayın	486
13 Psikolojik Terapiler	488
Psikolojik Bozuklukların Tedavisi: Geçmişten Günümüze	490
İçgörü Terapileri: Psikodinamik ve İnsancıl Yaklaşımlar	492
Psikoterapinin Başlaması: Freud'un Psikanalizi	492
İnsancıl Terapi: Hata Yapmak İnsanidir	494
Eylem Terapileri: Davranış Terapileri ve Bilişsel Terapiler	498
Davranış Terapileri: Daha İyi Davranma Yolunu Öğrenmek	498
Bilişsel Terapiler: Düşünmek İnanmaktır	502
Grup Terapileri: Sadece Utangaçlar İçin Değil	506
Grup Terapisinin Türleri	506
Grup Terapisinin Değerlendirilmesi	507
Psikoterapi Gerçekten İşe Yarar mı?	508
Etkililik Çalışmaları	508
Etkili Terapinin Özellikleri	509
Haberlerde Psikoloji: Kampüste Zihinsel Sağlık	511
Biyomedikal Terapiler	514
Psikofarmakoloji	514
Diğer Biyomedikal Tedaviler: Ekt, Psikocerrahi ve Gelişen Teknikler	518
Psikolojinin Günlük Yaşama Uygulanması: Sanal Gerçeklik Terapileri	522
Bölüm Özeti	522
Kendinizi Sınayın	524
Ek A Psikolojide İstatistik	A-1
Ek B Uygulamalı Psikoloji ve Psikolojide Kariyer Alanları	B-1
Yanıt Anahtarı	YA-1
Sözlük	S-1
Konu Dizini	KD-1
İsim Dizini	İD-1
Kaynaklar	K-1

öğrenen merkezli yaklaşım

Merak ve Diyalog

Amacımız; öğrencilerin merakını uyandırmak ve onları, derse duydukları ilgiyi artırarak ve gerekli malzemeyi okuyarak öğrenmeye güdülemektir. Bu yaklaşımın işe yaradığını söyleyen öğretmenlerden ve öğrencilerden aldığımız geribildirimden memnunuz ve bu deneyimi, kitabın bu basımında da genişleterek yeni bir format hâlinde, REVEL™ olarak sunmaktan memnuniyet duyuyoruz.

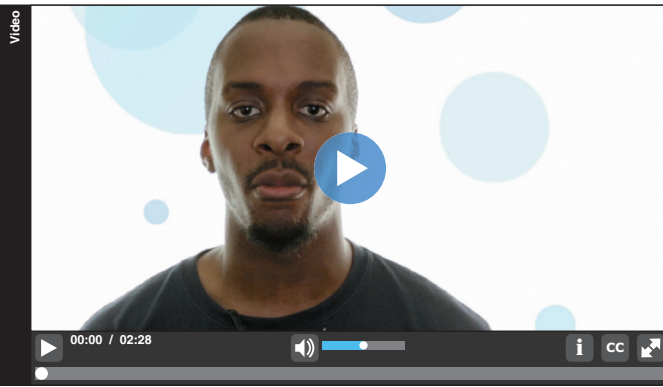
Tamamen dijital ve son derece merak ve ilgi uyandırıcı olan REVEL, günümüz öğrencilerinin okuma, düşünme ve öğrenme biçimlerine göre tasarlanmış çok yönlü bir öğrenme deneyimi sunmaktadır. REVEL, medyadan aktardığı etkileşimsel olaylar ve değerlendirmelerle ders kapsamını zenginleştirerek ve canlı tutarak eğitimcileri, derse duyulan ilginin artması ve öğrencilerle daha olumlu yönde temas kurulması açısından güçlü bir konuma sokar. pearsonhighered.com/revel

Bölüm 5

Öğrenme

Yoshiko'nun birinci sınıf öğretmeni bir okuma yarışması başlattı. Bir çocuk, her kitap okuduğunda, okuma çizelgesinde yıldızlı bir yıldız elde edecek ve bir ayın sonunda en çok yıldızı olan çocuk bir ödül alacaktı. Yoshiko, kütüphaneye gitti ve her hafta birkaç kitap aldı. Ayın sonunda, yıldızı en çok Yoshiko elde etti ve arkadaşlarının önünde ödülünü aldı. Şeker miydi? Yoksa oyuncak mı? Çok heyecanlıydı! Ödülün kitap çıkmasıyla birlikte yaşadığı şaşkınlığı ve hayal kırıklığını gözünüzde canlandırın. Moral bozucu ödülü bir kenara koyarsak, Yoshiko'nun öğretmeni pekiştirme denilen temel bir öğrenme tekniğini kullanmıştı. Pekiştirme, bir davranışı izleyen ve o davranışın tekrar yapılma olasılığını artıran herhangi bir şeydir. Yıldızlı yıldızlar ve bir ödül Yoshiko'nun okumasının artmasına sebep olan pekiştiricilerdir.

Kendinizin ya da başkalarının davranışlarını değiştirmek için pekiştirmeyi nasıl kullanırdınız?

164

Öğrencinin Sesi Videoları ile Bölüm Açılışı

Bölümler, şu anda psikoloji öğrencilerinin, bölüm temasının onların yaşamlarına nasıl doğrudan uygulandığı hakkında kişisel öykülerini paylaştıkları videolarla açılmaktadır.

Başarı Merkezi

Öğrenciler, her bölümün başında yer alan psikoloji tarihinin etkileşimsel zaman çizelgesine erişebilir ve ilgili videoları inceleyebilirler. *Psikoloji İş Başında* giriş bölümünü temel alan sekiz video, çalışma yöntemleri, zaman yönetimi, metni okuma, derste not tutma, sınavlara hazırlanma, ödev yazma, bellek güçlendirme ve eleştirel düşünme hakkında pratik öğütler içerir.

Başarı Merkezi

Etkileşimsel Zaman Çizelgesi

[Videoyu İzleyin](#)

Çalışma Yöntemleri

Zamanı Yönetme

Metni Okuma

Ders Notları

Sınav Hazırlığı

Ödev Yazma

Bellek Güçlendirme

Eleştirel Düşünme

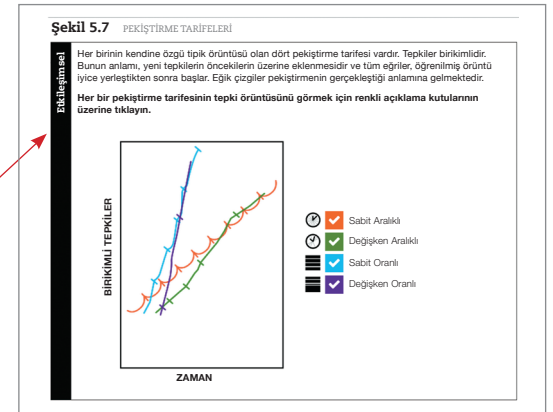
Bütünleşik Etkileşimsel Kapsam

Kitabın etkileşimsel içeriği, tüm yönleriyle bağlantılı olarak düzenlendiği için öğrencilerin malzemeye daha doğrudan ulaşmasına ve malzemeyle yakından ilgilenmesine olanak tanımaktadır.

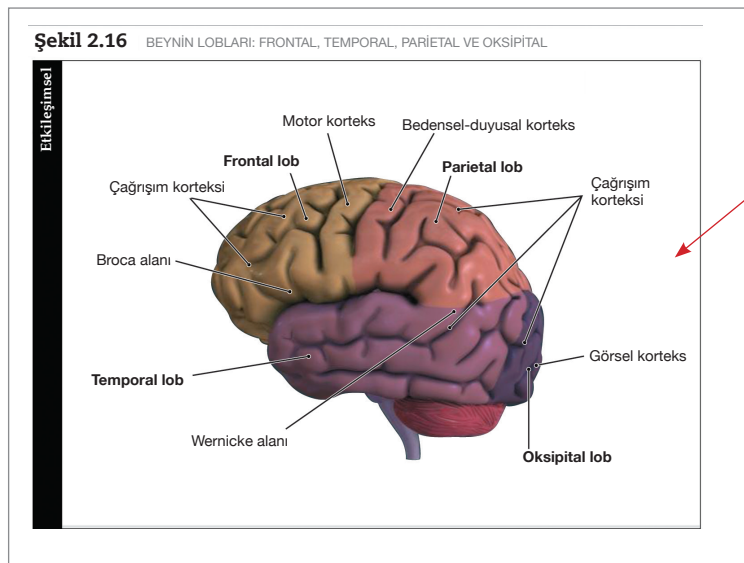

Konular açıklanırken **Videolarını** izleyin.

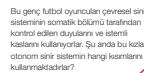
Etkileşimsel Şekiller öğrencilerin psikolojide bazı daha karmaşık süreçlerin üzerinden geçmesini sağlar. **Etkileşimsel Tablolar** öğrencilere önemli konular hakkındaki bilgilerini değerlendirme yeteneği sunar.

Beyin temelli şekillerin etkileşimsel versiyonları, öğrencilerin beyni 360 derece döndürmesini ve bölgeleri ayırmanın mümkün kılar.

* İskelet: Bedendeki kemiklere ilişkin.
** İstemsiz: Kasıtlı bir kontrol altında olmayan.

[illegible]

Okurken **alıştırma sorularını** yanıtlayın.

6. Odağlandığı her cisim özne saat yönünde, sonra da saatin tersi yönünde dönmeye başlayacaktır.

7. Cisimlere ne kadar uzun süre bakarsa cisimler o kadar fazla odaklanmayacaklardır.

8. Cisimlere ne kadar uzun süre bakarsa cisimler o kadar şekli bozulmuş görünecektir.

5. Üç renk kuramı tarafından önerilen üç ana renk hangileridir?

a. Kırmızı, sarı, mavi

b. Kırmızı, yeşil, mavi

c. Beyaz, siyah, kahverengi

d. Beyaz, siyah, kırmızı

6. Aşağıdakilerden hangisi aradığımız en iyi açıklar?

a. Üç renk kuramı

b. Karşıt süreçler kuramı

c. Renk kusurlu görme

d. Tek renkli renk körlüğü

Gönder

Eleştirel Düşünmeye ilişkin Günlük Komutlar, öğrencilere bölüm kapsamı hakkında eleştirel düşünce temelli günlük girdileri yazmalarına olanak tanır.

Öğretme ve Öğrenme Paketi

BÜTÜNLEŞTİRME VE GERİ BİLDİRİM

İyi bir ders kitabı, eğitimdeki yeri açısından değeri ve ne derece önemli olduğu bilinmekle birlikte, yine de kapsamlı bir öğrenme paketinin sadece bir ögesini oluşturur. *Psikoloji: Bir Keşif Gezintisi*, (3. Basım) kitabına eşlik eden öğretme ve öğrenme paketi, piyasadakilerin en kapsamlı ve bütünleşmiş olanıdır. Ders hazırlama zamanından tasarruf etmenize ve sınıfta harcadığınız ders süresini daha verimli geçirmenize yarayacak, en kaliteli eğitmen kaynaklarını oluşturmak için tüm çabamızı gösterdik.

MyPsychLab

MyPsychLab (*Benim Psikoloji Laboratuvarım*) öğrencilerin öğrenmeye gerçekten ilgi duymalarını sağlayan çevrim içi bir ev ödevi, özel öğretim ve değerlendirme programıdır. Öğrencilerin, derse ve sınavlara daha iyi hazırlanmasına yardım eder; böylece derste daha iyi performans göstermelerini sağlar ve eğitimcilere, öğrencilerin hem bireysel hem de sınıf olarak kaydettikleri ilerlemeyi ölçmek için dinamik bir araç seti sunar. Pearson tarafından hazırlanan MyPsychLab, en iyi dijital öğrenme deneyimi sağlayan ortağımızdır.

YENİ! DİNAMİK ÇALIŞMA MODÜLLERİ Her öğrenci aynı hızda ve aynı şekilde öğrenmez. Günümüzde, uyumsal öğrenme teknolojilerindeki ilerlemeler sayesinde artık eskisi gibi öğretmek zorunda değilsiniz. MyPsychLab'deki Dinamik Çalışma Modülleri, öğrencinin performansını ve etkinliğini anında sürekli değerlendirir ve verileri ve analizleri kullanarak her öğrencinin zayıf ve güçlü yönlerini hedefleyen kavramları pekiştirmek için içeriği kişiye özgü kılar.

YAZMA ALANI Daha iyi yazarlar daha iyi öğrenenlerdir; böylece derste daha başarılıdırlar. Yazma yoluyla kavram hâkimiyetini ve eleştirel düşünmeyi geliştirmenize ve değerlendirmenize yardım etmek için, MyPsychLab'de bir Yazma Alanı oluşturduk. Bu alan, yazılı ödevleri yaratmak, izlemek ve onlara not vermek, yazma kaynakları sağlamak ve yazma komutlarını yerine getirme alıştırmalarını kendi kendilerine puanlamaları da dâhil olmak üzere, öğrencilerle anlamlı, kişisel geri bildirimi hızlı ve kolayca alıp vermek için yegâne yerdir. Buna ek olarak Yazma Alanının, intihali önlemede küresel bir lider olan Turnitin programına erişme bağlantısı da bulunmaktadır.

MyPsychLab VIDEO SERİLERİ Her bölüm için güncel, kapsamlı ve en son altı video kesiti (her biri yaklaşık beş dakika), izleyiciyi araştırma laboratuvarından beynin içine, oradan da gerçek dünya uygulamaları için sokağa götürür.

Ödev Ayrıntıları

Teslim Tarihi: 1/1 Not verme Programı: 0/0 Son sıradaki etkinlik: Uyarılar

1 Bu ödevi tamamlamak için 64 gününüz kaldı.

0 Teslim edilen: 0 Bu kadar ödevi not vermez.

Psikolojiye Giriş

Öğrenciler Ayarlar Kaynaklar Yazın İleleği Kendi kendine puanlama

Ödev İsmi* Psikolojiye Giriş

Taslak Sayısı 1 Taslak 2 Taslak

Teslim Tarihi* 01/01/2014 23:59

Özgünlük Kontrolü ☐ Teslim edilen ödevler özgünlük açısından değerlendirilecektir. Özetler için özgünlük sekmesine bakınız.

Hakem Değerlendirmesi ☐ Öğrenciler kendi gruplarından kitapları ödevlerini değerlendirecektir. Grup oluşturma ve gözetim için Hakem Değerlendirmesi sekmesine bakınız.

Kişinin Kendisinin Puanladığı Ödev PSİ 1: Giriş

Yazma Ortamı Çevrimiçi

MyPsychLab hakkında daha fazla öğrenmek için mypsychlab.com sitesini ziyaret edin.

Sunum ve Öğretim Kaynakları

Eğitmenin Kaynak Merkezi (www.personhighered.com/irc), aşağıda belirtilen ekler ve indirilebilir dosyalar bilgi sağlar.

Eğitmen DVD’si (ISBN 0-133-94026-8): Üçüncü sürümün tüm eğitmen kaynaklarını bir araya getirerek tek bir yerde toplayan bu eğitmen DVD’si, eğitmenlere sınıf yaşantılarını öğrencilere göre düzenlemelerine yardım etmek amacıyla Soru Bankası ile birlikte Etkileşimsel PowerPointler, standart Ders Anlatım PowerPointleri ve Sınıf Tepki Sistemi PowerPointleri sunar.

- **Etkileşimsel PowerPoint Slaytlar** (*Interactive Power-Point Slides*) öğrencileri derse çekerek ve çekici etkileşimsel faaliyetler, görseller ve videolar sunarak Ciccarelli/White tasarımını sınıfa getirir. Slaytlar, kitaptaki öğrenme hedefleri çerçevesinde oluşturulmuştur ve etkileşimsel alıştırmalara, benzeştirici uygulamalara ve etkinliklere doğrudan bağlantılar sunar.
- **Standart Ders PowerPoint Slaytları** (*Standart Lecture PowerPoint Slides*) anlatılan ders notlarını, fotoğrafları ve şekilleri içerir.
- **Öğrenme Katalizörleri** (*Learning Catalytics*) bir “kendi cihazını getir” öğrenci katılımı, değerlendirmesi ve sınıf zekâ sistemidir. Eğitmenlerin, öğrencilerin ders sırasında gerçek zamanlı tanılama ile ilgilenmelerini sağlamalarına olanak tanır. Öğrenciler birçok modern, İnternete girebilecekleri araçlar (akıllı cep telefonları, tabletler ya da labtoplar) kullanabilirler.
- **Sınıf Tepki Sistemi PowerPoint Slaytları** (*Classroom Response System Power Point Slides*) tıklama teknolojinin sınıfta uygulanmasına olanak tanır.
- **Tuş Tıklama Etkinlikleriyle İlgili Akran Yönergesi** (*Peer Instruction Clicker Activities*) psikolojiye giriş dersleri için PowerPoint sunumları hazırlanmış olup, Eğitmen DVD’sinde yer almaktadır.

Eğitmen Kaynak Klavuzu (*Instructor’s Resource Manual*) St. Edwards Üniversitesinden Alan Swinkels tarafından hazırlanmıştır; her bölüm için ayrıntılı ders anlatım ana hatlarını, bölüm özetlerini, öğrenme hedeflerini, etkinlikleri, alıştırmaları, ödevleri, dağıtılacak notları ve sınıfta yapılacak uygulamalarla ilgili gösterimleri ve aynı zamanda birçok Pearson medya kaynağını sınıfta ve ders planında kullanılmasına olanak verecek şekilde içerir.

Sınav Soru Dosyası (*Test Item File; ISBN 0-133-93027-0*) Baltimore bölgesinde Community College’dan Jason Spiegelman tarafından hazırlanmıştır; öğrenme hedefi ve soru türüne göre (bilgisel, kavramsal ya da uygulamalı) gruplandırılmış 1800 üzerinde soru içerir. Çoktan seçmeli sorularda, her doğru yanıtın ve çeldirici şıkların gerekçeleri, eğitmenlerin soruları değerlendirmelerine ve öğrencilere daha fazla geribildirim vermelerine yardımcı olur.

Pearson Benim Sınavım (*Pearson MyTest; ISBN 0-133-94025-X*), güçlü bir değerlendirme oluşturma programıdır; eğitmenlere soru hazırlamada ve sınavları yazma ve basmada kolaylık sağlayarak yardımcı olur. Sorular ve sınavlar çevrim içi iletilebilir; böylece eğitmenlere mutlak esneklik sağlanmış olur. Daha fazla bilgi için www.Pearson.MyTest.com sitesine bakınız.

APA DEĞERLENDİRME BANKASI

Benim Psikoloji Lab’ında mevcut olan benzersiz bir değerlendirme soru bankası, öğrencinin kaydettiği ilerlemeyi eğitmenin, Amerikan Psikoloji Birliği’nin Öğrenme Hedefleri ve Sonuçlarına göre değerlendirmesine olanak tanır.

TÜM KAYNAKLARA ERIŞİM

Ciccarelli/White, *Psikoloji: Bir Keşif Gezintisi*, (3. Basım) ile birlikte çıkan tüm öğrenci kaynaklarının bir listesi için www.mypearsonstore.com sitesine gidin, ISBN 0-133-93446-2 olan kitap seri numalarını girin ve kitap kapağı fotoğrafının altındaki “Everything that Goes with It” (*Onunla birlikte olan her şey*) sekmesini tıklatın.

Ciccarelli/White, *Psikoloji: Bir Keşif*, (3. Ed.) ile birlikte çıkan tüm eğitmen kaynaklarına erişim için <http://pearsonhighered.com> adresine gitmek yeterlidir.

Pearson ürünlerinin herhangi birinde teknik destek için, siz ve öğrencileriniz <http://247pearsoned.com> ile temas kurabilirsiniz.

Öğrenme Sonuçları ve Değerlendirmesi

ÖĞRENME HEDEFLERİ

Her bölüm, APA tavsiyeleri doğrultusunda ayrıntılı öğrenme hedefleri çerçevesinde yapılandırılmıştır. Tüm eğitmen ve öğrenci kaynakları da aynı şekilde bu hedefler çerçevesinde örgütlenmiştir; böylece ders kitabı ile kaynaklar bütünsel bir çalışma sistemi hâline getirilmiştir. Bu kaynakların esnekliği eğitmenlerin, derslerinde hangi öğrenme hedeflerinin önemli olduğunu seçmelerine ve öğrencilerinden hangi kapsama odaklanmalarını istemelerine olanak tanır.

✓	Öğrenme Hedefleri
5.1	Öğrenme teriminin anlamını tartışmak.
5.2	Klasik koşullamanın kökenlerini ve önemli öğelerini betimlemek ve açıklamak.
5.3	Koşullu duygusal tepkileri tanımlamak ve koşullu tat kaçınmalarını açıklamak.
5.4	Edimsel koşullama kuramını ve klasik koşullamadan nasıl farklılık gösterdiğini betimlemek ve Thorndike ile Skinner'in katkılarını açıklamak.
5.5	Birincil ile ikincil pekiştireçler ve pozitif ile negatif pekiştirme süreçleri arasındaki farkları belirtmek.
5.6	Pekiştirme tarifeleri arasındaki farkları belirtmek.
5.7	Pekiştirme ile cezayı ortak ve zıt yönlerini belirterek karşılaştırmak ve cezanın uygulanmasıyla ilgili bazı sorunları listelemek.
5.8	Edimsel uyarıcıların davranışı kontrol etmedeki rolünü ve edimsel koşullamayı kolaylaştıran veya sınırlayan diğer kavramları betimlemek.
5.9	Edimsel koşullamanın hayvan ve insan davranışını değiştirmede nasıl kullanıldığını betimlemek ve bu kullanımın sınırlı yönlerini belirtmek.
5.10	Gizil öğrenme kavramını tanımlamak ve açıklamak.
5.11	Kavrama yoluyla öğrenme kavramını açıklamak.
5.12	Öğrenilmiş çaresizlik kavramını açıklamak.
5.13	Gözleyerek öğrenme sürecini betimlemek.
5.14	Gözleyerek öğrenmenin dört ögesini listelemek.
5.15	Koşullamanın gerçek dünyada bir örneğini bulmak ve betimlemek.

AMAÇLAR VE STANDARTLAR

Son yıllarda birçok psikoloji bölümü, temel yeterliklere ve değerlendirme yöntemlerinin öğrencinin öğrenmesini nasıl daha olumlu bir şekilde geliştirebileceğine odaklanmaktadır. Bunun üzerine Amerikan Psikoloji Birliği (APA) psikoloji lisans eğitimi için tavsiye edilen amaçları saptayarak, 2008 yılında on amaç kümesi ile başlamış ve 2013'te de beş yeni amaç kümesi daha ekleyerek bir düzenlemeye gitmiştir. Amaçların her biri için özgül öğrenme sonuçları belirlenmiş ve değerlendirme uygulamalarının bu amaçlara en iyi ne şekilde bağlanabileceğine ilişkin önerilerde bulunulmuştur. Bu kitabı yazarken, kapsamı yapılandırmada ve öğretim ile ev ödevi malzemelerini birleştirmede yol gösterici olarak APA amaçlarını ve değerlendirme tavsiyelerini kullandık. APA öğrenme amaçları ve değerlendirme yol göstericileri için lütfen www.apa.org/ sitesine bakınız.

APA ÖĞRENME HEDEFLERİ

CICCARELLI/WHITE KİTABININ ÖĞRENME HEDEFLERİ

1

Bilgi Tabanı

Öğrenciler, psikolojik ilkelerin davranışsal fenomenlere nasıl uygulandığını tartışmak için temel kavramların, kuramsal bakış açılarının, tarihsel eğilimlerin ve görgül bulguların esas bilgisini ve kavrayışını göstermelidir. Ön lisans öğrencileri, psikoloji bilgilerinde ve onları basit problemlere uygulamada geniş bir bakış göstermelidirler; lisans öğrencileri ise psikoloji kavramları ve kuramsal çerçevelerin daha karmaşık problemlere uygulama bilgi ve becerisine sahip olmada, daha derinlemesine bir bakış göstermelidir.

1.1 Psikolojide anahtar kavramları, ilkeleri ve kapsayıcı çatı oluşturan temaları betimlemek	Bölüm 1: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.6 Bölüm 2: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15 Bölüm 3: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14 Bölüm 4: 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8, 4.9, 4.10, 4.11 Bölüm 5: 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12, 5.13, 5.14 Bölüm 6: 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10 Bölüm 7: 7.1, 7.2, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9 Bölüm 8: 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7, 8.8, 8.9, 8.10, 8.11, 8.12, 8.13, 8.14, 8.15, 8.16, 8.17, 8.18 Bölüm 9: 9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 9.8, 9.9, 9.10, 9.11, 9.12 Bölüm 10: 10.1, 10.2, 10.3, 10.4, 10.5, 10.6, 10.7, 10.8, 10.10, 10.11, 10.12, 10.13, 10.14, 10.15 Bölüm 11: 11.1, 11.2, 11.3, 11.4, 11.5, 11.6, 11.8, 11.9, 11.12, 11.13 Bölüm 12: 12.1, 12.2, 12.3, 12.4, 12.5, 12.6, 12.7, 12.8, 12.9, 12.10, 12.11, 12.12, 12.13, 12.14, 12.15, 12.16 Bölüm 13: 13.1, 13.2, 13.3, 13.4, 13.5, 13.6, 13.8, 13.9, 13.10, 13.11, 13.12 Ek A: A.1, A.2, A.3, A.4, A.5, A.6 Ek B: B.1, B.8
1.2 Psikolojinin kapsam alanlarının işleyen bir bilgisini geliştirmek	Bölüm 1: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 Bölüm 5: 5.4 Bölüm 8: 8.2 Bölüm 9: 9.1 Bölüm 11: 11.1, 11.2, 11.3 Bölüm 12: 12.2, 12.10 Bölüm 13: 13.2, 13.4
1.3 Psikoloji uygulamalarını betimlemek	Bölüm 1: 1.1, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.12 Bölüm 2: 2.1, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15 Bölüm 3: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.15 Bölüm 4: 4.2, 4.4, 4.5, 4.6, 4.8, 4.9, 4.10, 4.11, 4.12 Bölüm 5: 5.2, 5.3, 5.4, 5.7, 5.8, 5.9, 5.15 Bölüm 6: 6.2, 6.4, 6.5, 6.7, 6.9, 6.10, 6.11, 6.14 Bölüm 7: 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 7.7, 7.8, 7.10, 7.11, 7.12 Bölüm 8: 8.3, 8.8, 8.9, 8.10, 8.12, 8.13, 8.14, 8.15, 8.17, 8.18 Bölüm 9: 9.3, 9.5, 9.6, 9.7, 9.8, 9.9, 9.11, 9.12, 9.13 Bölüm 10: 10.1, 10.2, 10.3, 10.4, 10.5, 10.6, 10.7, 10.8, 10.9, 10.10, 10.11, 10.12, 10.13, 10.14, 10.15 Bölüm 11: 11.1, 11.3, 11.5, 11.7, 11.9, 11.10, 11.11, 11.12, 11.13, 11.14, 11.15, 11.16 Bölüm 12: 12.1, 12.3, 12.7, 12.8, 12.11, 12.12, 12.15, 12.17, 12.18 Bölüm 13: 13.1, 13.2, 13.3, 13.4, 13.5, 13.7, 13.8, 13.11, 13.12 Ek A: A.1 Ek B: B.8

APA ÖĞRENME HEDEFLERİ

CICCARELLI/WHITE KİTABININ ÖĞRENME HEDEFLERİ

2

Bilimsel Sorgulama ve Eleştirel Düşünme

Bu alandaki beceriler, etkili araştırma tekniklerini de içeren bilimsel akıl yürütmenin ve problem çözmenin gelişimini kapsar. Ön lisans öğrencileri, davranışı yorumlamada, araştırmayı öğrenmede ve davranış hakkında sonuçlar çıkarmak için araştırma deseni ilkelerini uygulamada temel ilkeleri ve kavramları öğrenmelidir; lisans öğrencileri araştırma planlarını tasarlama ve yürütmenin yanı sıra, kuram kullanımına da odaklanmalıdır.

2.1 Psikolojik fenomenleri yorumlamada bilimsel akıl yürütmeyi kullanmak

Bölüm 1: 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10

Bölüm 2: 2.9

Bölüm 3: 3.15

Bölüm 8: 8.1

Bölüm 11: 11.10, 11.14, 11.15

Ek A: A.1, A.3, A.4

2.2 Psikoloji bilgi okuryazarlığı göstermek

Bölüm 1: 1.6

Bölüm 8: 8.1

Ek A: A.5, A.6

2.3 Yenilikçi ve bütüncü düşünme ve problem çözmeye girişmek

Giriş: PIA.1, PIA.2, PIA.3, PIA.4, PIA.5, PIA.6, PIA.7

Bölüm 1: 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.12

Bölüm 7: 7.2, 7.3, 7.4, 7.12

Bölüm 11: 11.10

Bölüm 13: 13.8, 13.12

2.4 Temel psikolojik araştırmaları yorumlamak, tasarlamak ve yürütmek

Bölüm 1: 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10

Bölüm 8: 8.4

Bölüm 11: 11.10

Bölüm 13: 13.9

Ek A: A.1, A.3, A.4, A.5, A.6

2.5 Bilimsel sorgulamaya sosyokültürel etkenleri katmak

Bölüm 1: 1.6, 1.7, 1.10

Bölüm 7: 7.6, 7.10

Bölüm 8: 8.18

3

Farklılıklar İçeren Bir Dünyada Etik ve Sosyal Sorumluluk

Bu alandaki beceriler, mesleki ve kişisel ortamlardaki etik ve sosyal açıdan sorumlu davranışların gelişimini kapsar. Ön lisans öğrencileri, psikolojide meslek etiğini yönlendiren resmi yönetmelikleri kavramalı ve çalışma ortamlarında ve toplumda olumlu sonuçlara katkıda bulunacak değerleri sahiplenmeye başlamalıdır. Lisans öğrencilerinin, katkılarını en iyi şekilde getirmeye yardım edecek mesleki değerlere bağlılık göstermeleri için daha doğrudan fırsatları olmalıdır.

3.1 Psikoloji bilimine ve pratiğine etik standartları uygulamak.

Bölüm 1: 1.11

3.2 Kişilerarası ilişkileri kurmak ve genişletmek.

Bölüm 10: 10.1, 10.2, 10.3, 10.4, 10.5, 10.6, 10.7, 10.9, 10.10, 10.11, 10.12, 10.14, 10.15

Bölüm 11: 11.13

3.3 Yerel, ulusal ve küresel düzeyde topluluk oluşturan değerleri benimsemek.

Bölüm 10: 10.1, 10.2, 10.3, 10.4, 10.5, 10.6, 10.7, 10.9, 10.14, 10.15

APA ÖĞRENME HEDEFLERİ

CICCARELLI/WHITE KİTABI ÖĞRENME HEDEFLERİ

4

İletişim

Öğrenciler yazılı, sözel ve kişilerarası iletişim becerilerinde yetkinlik göstermelidir. Ön lisans öğrencileri, ikna edici bir bilimsel tartışma yazabilmelidir, bilimsel bir yaklaşım kullanarak bilgi sunabilmelidir, psikolojik kavramları tartışmaya girişebilmelidirler, başkalarının görüşlerini açıklayabilmelidir ve kendi görüşlerini açık bir biçimde ifade edebilmelidir. Lisans öğrencileri bir araştırma çalışması ya da bir başka psikoloji projesini oluşturmalı, bilimsel bulguları açıklamalı ve meslektan izleyicilere bilgi sunmalıdır. Ayrıca, bilgi alışverişini ve ilişki gelişimini en iyi hâle getiren esnek kişilerarası yaklaşımları geliştirmelidirler.

4.1 Farklı amaçlar için etkili yazmayı göstermek

Giriş: PIA.6

4.2 Farklı amaçlar için etkili sunum becerileri sergilemek

Bölüm 10: 10.2, 10.3, 10.4

4.3 Başkalarıyla etkili biçimde etkileşimde bulunmak

Bölüm 10: 10.2, 10.4, 10.5, 10.6, 10.7, 10.9, 10.11, 10.14, 10.15

5

Mesleki Gelişim

Bu alandaki beceriler, öğrencinin mezuniyet sonrası iş, lisansüstü eğitim ya da meslek okulu için hazırlığını çok daha iyi hâle getiren yeteneklere işaret eder. Alandaki vurgu, psikolojiye özgü kapsam ve becerilerin uygulamasını, etkili özdüşünüm, proje yönetim becerileri, takım çalışması becerileri ve kariyer hazırlığı içerir. Bu beceriler hem geleneksel akademik ortamlarda hem de eğitim dışı girişimlerle geliştirilebilir ve üst düzeye getirilebilir. Ayrıca, kariyer meslekleri iş planmasını ve devamını desteklemek için kaydedilebilir.

5.1 Kariyer amaçlarına psikolojik kapsam ve becerileri uygulamak

Ek B: B.1, B.2, B.3, B.4, B.5, B.6, B.7, B.9

5.2 Özyeterlik ve benlik düzenlemesi göstermek

Ek B: B.6, B.7, B.9

5.3 Proje yönetimi becerilerini üst düzeye çıkarmak

Ek B: B.7, B.9

5.4 Takım çalışması kapasitesini büyütmek

Ek B: B.7, B.9

5.5 Mezuniyetten sonraki yaşam için anlamlı mesleki yön geliştirmek

Bölüm 1: 1.5

Ek B: B.1, B.2, B.3, B.4, B.5, B.6, B.7, B.9

Çeviri Editörünün Ön Sözü

Sandra K. Ciccarelli ve J. Noland White tarafından yazılan elinizdeki bu kitap hem psikoloji bölümü öğrencileri hem de farklı bölümlere seçmeli olarak verilen psikolojiye giriş dersleri için uygun bir ders kitabıdır. Çünkü yazarların da ön sözde belirttikleri gibi, etkileşimsel bir öğretim yöntemini benimsemekte ve eleştirel düşünmeyi sağlamaktadır. Ayrıca alandaki hem son araştırma bulgularını aktaran hem de bilgilerin günlük yaşama uygulanmasına örnekler veren bir ders kitabı olması açısından öğrencileri öğrenmeye, araştırmaya ve uygulamaya güdülemektedir. İşte bu özellikleri nedeniyle söz konusu kitap, Nobel Akademik Yayıncılık tarafından seçilmiş ve Türkçeye çevrilmesi için tarafımıza başvurulmuştur.

Elinizdeki kitap, yayınevinin istekleri doğrultusunda konunun uzmanları olan ve farklı üniversitelerin Psikoloji bölümlerinde bulunan hocalarımız tarafından çevrilmiştir. Her bölüm farklı kişiler tarafından çevrildiği için dil ve ifade birliğinin sağlanmasına özen ve çaba gösterilmiş, çevirmen hocalarımızın sorumlu, titiz çalışmaları ve değerli katkılarıyla terimlerde ortak kullanım gerçekleştirilmiştir. Üslup farklılıkları kaçınılmaz olmakla birlikte yine de mümkün olduğunca yalın ve kolay anlaşılan ortak bir ifade biçimine ulaşmaya çalışılmıştır.

Kitabın okunmasındaki akıcılığı bozmamak için metin içinde geçen psikoloji terimlerinin İngilizceleri yazılmamıştır. Bununla birlikte, kitabın sonunda yer alan sözlüğün çevirisinde, öğrencilerin Türkçe terimlerin İngilizce karşılıklarını öğrenmelerini sağlamak amacıyla her terimin İngilizce karşılığı parantez içinde verilmiştir.

Kitapta, her türlü ölçme araçları, testler ve görüntüleme tekniklerinin isimlerinin İngilizce karşılıkları metinde parantez içinde verilmiştir. Ancak, bazı kitap isimleri, terim ve ifadelerin Türkçe karşılıkları dipnot olarak sayfanın altında ve/ya da sayfanın yanındaki boşlukta çevirmen notu olarak dipnot şeklinde açıklanmıştır. Bunun yanı sıra, kitaptaki orijinal dipnotların hemen hepsi aynen çevrilerek korunmakla birlikte, dipnotta anlamı açıklanan birkaç sözcük Türkçeye çevrildiğinde anlaşılması çok net ve kolay olduğu için dipnot şeklinde ek bir açıklamaya gerek duyulmamıştır. Bu nedenle orijinal kitaptaki çok az sayıda dipnot çeviri kitaptan çıkarılmıştır.

Öğrencilerin aktif katılımını sağlamak amacıyla kitapta video gösterileri, anket ve deney uygulamaları ve tartışma sorularını içeren yazılı ödevler yer almaktadır. Yayınevi ilkeleri çerçevesinde kitabın orijinaline sadık kalmak amacıyla bu kısımlar şeklen çevrilmiştir. Ancak kitabın Türkçe çevirisinde bu uygulamaların gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Kitabın ön sözünde belirtilen öğrenme kaynaklarına işaret eden web sitelerinin adreslerine ülkemizden girebilmek için bazı sayfalar üyelik gerektirirken, bazı sayfalar için de erişim kodu istenmektedir. Ayrıca içerikler İngilizcedir.

Elinizdeki kitabın çevirisi, ekipteki tüm hocalarımızın son derece özenli, sorumlu bir görev anlayışıyla ve iş birliği içinde değerli çalışmaları ve katkıları sonucunda gerçekleştirilmiştir. Hepsine çok teşekkür ederim. Çeviri editörlüğü sürecinde, kitabın adı da dâhil

olmak üzere değerli öneri ve katkılarıyla çalışmalarına yön veren ve destek olan Duayen Hocamız Prof. Dr. Orhan Aydın'a özellikle teşekkür etmek isterim. Ayrıca bazı bölümlerin şekil ve tablolarının düzenlenmesinde, kontrolünde ve bilgisayar programlarının uygulanmasındaki teknik bilgisiyle çok fazla katkısı olan Adıyaman Üniversitesinde görevli Dr. Gonca Çiffiliz Kınay'a da çok teşekkür ederim.

Kitabın Türkçe yayın haklarını alan Nobel Akademik Yayıncılık'a ve Türkçeye kazandırılmasında aracılık eden Sayın Nevzat Argun ile Çeviri Yayın Koordinatörü Sayın Sadık Küçükakman'a Çeviri Kurulu adına teşekkür ederim. Özellikle kitabın Türkçe dizgisini son derece titiz, özenli ve sabırlı bir şekilde, iş birliği içinde gerçekleştiren Sayın Hamide Yalçın'a ve Türkçe dizgilerinin kontrolünü ve redaksiyonunu aynı şekilde titizlikle, özenle, sabırla ve iş birliği içinde gerçekleştiren Sayın Gönül Ekici'ye en içten teşekkürlerimi sunarım.

Çevirmen ekibindeki tüm hocalarımızın büyük emekleriyle gerçekleştirilen bu çeviri kitaptaki tüm hata ve eksikliklerin sorumluluğu çeviri editörü olarak bana aittir.

Prof. Dr. Deniz Şahin
Ankara, Eylül, 2016